

Studium i działalność sprawozdawcza
placówki "Sabanilla".

Poniżej podaję ogólną instrukcję dotyczącą działalności w zakresie studiów placówki "Sabanilla". Instrukcja ta ujmuje raz jeszcze w sposób syntetyczny odnośne punkty poprzednich instrukcji, a mianowicie: 1. instrukcji dla placówki "Salvador" z dnia 1.II.1942, 2. instrukcji dla placówki "Salvador" z 30.VII.1942, 3. instrukcji dla placówki "Sabanilla" - L.Dz.1150/42 z dnia 12.VIII.1942 /punkt 7 oraz załącznik 1/, oraz 4. instrukcji dla placówki "Sabanilla" L.Dz. 1796/42 z dnia 5.XI.1942. Uwzględnia ona również uwagi placówki "Sabanilla" zawarte w piśmie z dnia 30.XI.1942/punkt 4/. Wobec powyższego instrukcja niniejsza jest ostatecznie obowiązująca dla placówki "Sabanilla".

Studium i działalność sprawozdawcza placówki "Sabanilla" obejmuje:

1. raporty sytuacyjne,
2. raport prasowo-wojskowy,
3. raporty sporadyczne,
4. wiadomości K.W.

ad 1. Raporty sytuacyjne.

a/ raporty sytuacyjne należy nadsyłać raz na miesiąc, najpóźniej 3-go każdego miesiąca. Mają one stanowić syntetyczne ujęcie sytuacji wewnętrznej, zgranicznej, wojskowej oraz sytuacji grup mniejszościowych w Brazylii. Winny być ujęte krótko i dawać jedynie ogólne perspektywiczne naświetlenie bez wchodzenia w drobiazgowy szczegóły. O ile pewne kwestje wymagają bardziej szczegółowego omówienia i podania wyczerpujących informacji, należy używać formy osobnych meldunków /o czym poniżej punkt 3/.

Raport sytuacyjny powinien opierać się nie tylko na obserwacji prasy lecz również ma on uwzględniać sprawy zakulisowe i ukryte dźwigi wpływające na bieg wypadków. O ile możliwości powinien wyszczególnić które poglądy pochodzą z prasy, a które oparte są na innych źródłach. Przykładowo raport sytuacyjny ma obejmować: nastroje społeczeństwa, sytuację wewnątrzno-polityczną, rząd i stosunki w armii, stosunki z Aliantami i państwami południowo-amerykańskimi, ogólny obraz zbrojeń i potencjału wojskowego Brazylii, poglądy czynników rządowych na przebieg wojny i t.d. Ponadto raport winien dawać ogólny przekrój sytuacji grup narodowościowych a mianowicie: grupy polskiej, ukraińskiej, litewskiej, niemieckiej i żydowskiej. Ze względów technicznych każda grupa powinna być omawiana na oddzielnej kartce.

Raport powinien obejmować 4 - 5 stron i w zakończeniu zawierać wnioski reasumujące w kilku punktach sytuację oraz przewidywany bieg

wypadków na przyszłość.

b/ Ze względu na konieczność należytego zorientowania Centrali w sytuacji brazylijskiej proszę o jednoznaczowe opracowanie raportu wstępnego, dającego w krótkości obraz stanu faktycznego w Brazylii, a więc składu narodowościowego społeczeństwa, struktury politycznej, rządu i instytucji parlamentarnych, armii, kościoła oraz t.zw. "żwirów" życia politycznego. Dane dotyczące wspomnianych wyżej grup narodowościowych powinny być opracowane oddzielnie dla każdej z nich i obejmować: rozmieszczenie, strukturę polityczną i gospodarczą, życie organizacyjne, religijne, prasę, położenie kulturalno-oświatowe i t.d.

Proszę o uwzględnienie w raporcie wstępnym wszelkich zmian, jakie wojna wprowadziła do życia brazylijskiego w porównaniu z okresem przedwojennym.

ad 2. Raport prasowo-wojskowy.

a/ Raport prasowo-wojskowy zostaje utrzymany nadal tytułem próby, jakkolwiek zawiera on mało danych interesujących z punktu widzenia wojskowego. Należy uwzględniać w nim nie tylko prasę codzienną, lecz również fachowe pisma wojskowe, o ile takie wychodzą na terenie Brazylii. Szczegółowe wiadomości o charakterze wewnętrzno-wojskowym i organizacyjnym /np. zmiany personalne w armii, obronność, potencjał/ - należą zasadniczo do kompetencji Attaché Wojskowego i nie potrzeba omawiać ich w raporcie prasowym. Również wiadomości o charakterze politycznym /np. ocena sytuacji politycznej w raporcie z 10.I.1943/ nie należą do raportu prasowego wojskowego.

Interesują nas w tym raporcie jedynie wiadomości wojskowe odnośnie ogólnej sytuacji wojennej, zagadnień wojskowych oraz potencjału wojennego państw osi. Ważne są dla w pierwszym rzędzie własne oceny brazylijskie względnie południowo-amerykańskie położenia wojskowego, aliantów oraz państw osi. Proszę o każdorazowe zaznaczanie źródeł, z których informacje pochodzą. Raporty należy nadsyłać raz na miesiąc.

b/ Zasadniczy raport przedstawiający charakterystykę prasy brazylijskiej należy uzupełniać co pewien czas w miarę zachodzenia zmian, tak aby nasze wiadomości o prasie w Brazylii były zawsze jaknajbardziej aktualne.

ad 3. Raporty sporadyczne.

a/ Meldunki i opracowania sporadyczne odnoszą się w pierwszym rzędzie do obserwacji nastrojów i przemian politycznych w obrębie grup narodowościowych - a więc grupy polskiej, ukraińskiej, niemieckiej, litewskiej i żydowskiej. Wszelkie ważniejsze wydarzenia i zmiany powinny być raportowane pod kątem widzenia stosunku do Polski i do Aliantów.

W zakresie spraw ukraińskich zwrócić należy baczną uwagę na współpracę i stosunki Ukraińców z państwami osi, stosunek do Rosji Sowieckiej i do Polski. Pożądana jest obserwacja stosunków Ukraińców brazylijskich z Ukraińcami w Stanach Zjednoczonych i Kanadzie

- względnie z europejskimi grupami emigracji ukraińskiej. Obserwować należy nastroje niepodległościowe Ukraińców i ich stosunek do Aliantów.

Sprawy litewskie należy traktować analogicznie, zwracając zwłaszcza uwagę na nastroje Litwinów w stosunku do Polski.

Przy obserwacji grupy niemieckiej /poza działalnością sprawozdawczą w zakresie K.W./ należy zwrócić baczna uwagę na stosunki z grupą niemiecką w Stanach Zjednoczonych oraz na t.zw. akcję rehabilitacyjną, prowadzoną przez Niemców pod kątem widzenia przyszłego pokoju. Ważne jest obserwowanie życia organizacyjnego grupy niemieckiej, a zwłaszcza grup katolickich i komunistycznych.

W grupie polskiej omawiać należy życie organizacyjne, stosunek władz brazylijskich do Polaków oraz stosunek emigracji do spraw polskich.

W grupie żydowskiej interesują nas szczególnie. stosunek do spraw polskich oraz przyszłe plany organizacyjne żydów.

b/ Niezależnie od powyżej wymienionych spraw narodowościowych proszę o meldowanie w formie specjalnych raportów również tych spraw brazylijskich lub wystąpień prasowych, które są szczególnie ważne i wymagają szerszego omówienia celem zwrócenia na nie uwagi Centrali /poza raportem sytuacyjnym/. W szczególności uwzględniać tu należy kwestje personalne, działalność przedstawicielstw obcych oraz stosunki Brazylii z Anglią, Stanami Zjednoczonymi i sąsiadami południowo-amerykańskimi.

W każdym wypadku należy szczegółowo podawać z jakich źródeł/prasowych czy osobistych/ pochodzą dane informacje lub oceny.

ad 4. Raporty K.W.

Informacje kontrwywiadowcze winny być traktowane niezależnie od obserwacji i studium penetracji państw osi względnie grup obcojęzycznych albo komunistycznych.

Informacje K.W. są ważne tak z punktu widzenia zagrożenia bezpieczeństwa polskiego jak i bezpieczeństwa alianckiego. Z tego ostatniego punktu widzenia jest to jedna z najważniejszych dziedzin pracy placówki /przykład: działania wywiadu niemieckiego wspomagającego akcji niemieckiej okrętów podwodnych na południowym Atlantyku./

W dziedzinie K.W. wszystkie, nawet najdrobniejsze wiadomości mogą posiadać swą wagę, o ile są zameldowane natychmiast. Meldunki K.W. winny być jaknajobszerniejsze, o ile możliwości sprawdzone i przesłane najbliższą pocztą. Niezbędne dane personalne, które należy podawać przy meldunkach K.W. zawiera załącznik Nr.5.

Odpisy meldunków K.W. winny być możliwie szybko na miejscu dostarczane Brytyjczykom.